

Dette værk er downloadet fra Slægtsforskernes Bibliotek

Slægtsforskernes Bibliotek drives af foreningen Danske Slægtsforskere. Det er et privat special-bibliotek med værker, der er en del af vores fælles kulturarv omfattende slægts-, lokal- og personalhistorie.

Støt Slægtsforskernes Bibliotek – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://www.dsshop.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug. Videre publicering og distribution uden for husstanden er ulovlig.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://bibliotek.dis-danmark.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Blade
af
Negerflaven
Martins Portefeuille.

B l a d e

af

N e g e r s l a v e n

Martins Portefeuille.

U d g i v e t

efter det originale Manuskript,

af

A. Winther.

Kjøbenhavn, 1832.

Trykt paa Udgiverens Forlag,

hos E. Grøbe & Son.

For noget siden modtog jeg, gennem Jobposten, et Manuskript, med Overskrift: „Et Blad af Generalgouvernør v. Scholtens Embedsliv“, med Anmodning om at optage det i Bladet Raketten. Stykket var af den Natur, at jeg ikke, uden at være sikket af Forfatteren, kunde, torde eller burde optage det. Jeg opfordrede derfor Forfatteren til at navngive sig for mig, men som ikke skete. Kort Tid derefter modtog jeg atter et anonymt Brev, med Opfordring at astrykke ovenfor nævnte Stykke, og Henviisning til de amerikanske Aviser. Jeg har Formodning om, hvem Forfatteren til disse Breve er, men har hverken Lyst eller Mod til at være et blindt Redskab for en Anonyms Uvillie mod en Mand, der aldrig har fornærmet mig, og som er hædret med sin Konges Naade og Tillid. Det er mig kjær at kunne her forsikre den anonyme Forfatter, at de i Brevene omtalte Misligheder, der have været berørte i de amerikanske Aviser, ere undersøgte af en Kommission og befundne aldeles ugrundede. Det nedstaaende Fragment af Neger Martins Portefeuille, er mig egenhændig leveret af en agtværdig Forsk., der har modtaget det af Negerens egen Haand.

M. W i n t h e r.

St. Croix den 1ste Januar 1832.

Mey *) Neger Martin har stor Lyst til at skrive min gode Ven Poul Rudsk til. Først vil jeg fortælle dig, min gode Ven! at vi have haft en lykkelig og hurtig Reise hertil. Vinden bar altid agter ind og Skibet gik gennem det hvide Skum, som førte vi i Kane op og ned ad de norske Klipper, der vare belagte med en skinnende hvid Snee, da vi forlode det smukke Europa. Mine Venner her havde intet Begreb om at jeg vilde komme, og mey troede neppe mine egne Dine, da jeg saae Caju, den danske Kirke, Gouvernørens Huus, og alle de høje Bjerger bag Byen St. Croix. Alle mine sorte Brødre, og alle mine sorte og hvide Søstre og Brødre sprang af Glæde over mey lykkelig var kommen tilbage. Det første de spurgte mey om, var, om mey havde seet Danmarks Konge. Mey gav dem al den Underretning mey selv havde erfaret i den Tid, jeg har været i Kjøbenhavn. Først og fremmest fortalte jeg mine hvide Venner, hvor naadig og god Kongen er mod alle Folk, hvad Farve de saa have paa deres Hud, som de gjøre saadant Bæsen af her i Vestindien, men som kun har lidet at betyde i dette Land, og hos vor gode Konge sletintet.

*) Saaledes benævner Negeten altid sig selv.

Men alt dette veed min gode Ven, ligesaa godt som mey selv veed det. Dernæst spurgte de mey, om det var sandt, at Wand kunde fryse til en Alens Tykkelse, saa det kunde bære en Hest og Karl paa Isen. Mey svarede ja, og mey fortalte dem, at mey havde selv løben paa den blanke Is fra Rigsbenhavns Toldbod ud til Trekroners Batteri. Sandt at sige løi mey nu, og det dygtig, thi dette havde mey hørt min Herre fortælle, at de fleste Rejsende lyve. Mine sorte Venner, som intet Begreb havde om Is, Snee eller Skøjter, hørte til med megen Opmærksomhed. Da faldt det en dansk Sømand ind at afbryde min Tale, og spørge mig paa hvad Tid af Aaret det var at jeg løb paa Skøjter, og mey Ubesindige svarede: midt i August Maaned! da loe alle med, da Sømanden loe, uden egentlig at vide hvorfor, og mey lovede i Hjertet aldrig oftere at lyve. Maaskee min gode Ven Paul Rudsk ogsaa leer af hans oprigtige Ven Martins troskyldige Fortælling. Men mey huffedede ikke paa, at det ikke fryser om Sommeren. Lad den Fugl flyve, sagde mey sagte ved mey selv, og nu fortalte mey dem, at mey kunde skrive Breve, spille paa Fløite og at mey havde ofte bandset med mange Blanke paa et Kjelderbal, og at Martin tog saa dristig fat paa de blanke Damer, som havde det været den sorte Negerpige Polly, eller Mulatpigerne Fanny, Betty eller

Salv. Hvem skulde vel have troet, at en stakkels Neger kunde komme til saa stor Lykke her i Livet. Og dog kan men ei lide den lette europæiske Dragt, og allermindst Snørlivet, som vi her og i Tyrkiet kalder en Skruestikke.

Jeg vilde dog saagjerne gjøre dig det ret begribeligt, at mine forte Brødre holdt men for at være meget lærd, og at kunne spille paa Fløite, eller Mundharpe, at kunne dansse, koge, varte op, læse og skrive, kan vel ej nægtes at være megen Lærdom, som sjelden findes mellem vore høje Palmer.

Men har lovet mit gode Ven Paul Kudsk, at men vilde sendte ham mit Levnetsløb, naar men atter kom til dette evig sommergrønne Fædreland. Nu er men her, og nu holder din forte Ven, Neger Martin, sit Løfte, thi Neger Martin er troe som Gazellen paa den vilde Hede. Men gjerne saae men, Neger Martin, det trykt, saaledes som men har seet derovre i Kjøbenhavn, og hvis disse Blade skulle falde en redelig Sætter, eller nogen anden lærd Professor ihænde, da vilde de vist skrige høit over Stilen i dette mit danske Sprog. Men men mindes godt, at en Dansker spurgte en engelsk Landofficier, om han ei kjendte Geografien eller Ortografien i det danske Sprog, hvortil denne svarede: da vi seilede fra Engelland her til St. Thomas, seilede vi disse to Lande Ortografien og Geographien forbi! Men

hvad de lærde Herrer angaaer, da beber Neget Martin at hans Ven Paul Kubst vil sige dem, at da han kom saa flet fra at lyve om Skøjteløbningen, saa skal han nok vogte sig for at sige andet i sit Levnetsløb, end det som sandt er. Sandt at sige, vil det more meg at see mit Navn trykt. Ha ha! meg døer af Glæde derover! meg danser en heel Uge hver Nat efter Trommemusik! meg drikker tyve Gange danske Kongens Skaal! meg kryber op paa det høieste Bjerg her paa St. Croix og rækker mit trykte Navn, med samt mit Frihedspapir, op mod Guds klare Himmel! —

Meg er født i Afrika i Regntiden. Til Legn paa min adelige Herkomst blev jeg tatuert i mit Ansigt, saavel som paa mit Legeme, af min Moder. Min Fader var Konge og bekjendte sig til den mahomedanske Religion, og han havde 800 Koner. Min ældste Broder var Kronprinds, og han tog meg ofte med til Cap eller de Hvides Stad, hvor han folgte Høns og Kaniner til de Blankes Kongers Skibskapitainer. Paa disse Vandringer fik jeg en stor Lyst til at reise engang til de Blankes Land, og min Herre har siden ofte sagt mig, at hvad der saaledes spirer i Barnets Hjerter, det hjælper Skjebnen til at fuldføre.

Min Fader krigebe altid med en mægtig Na-

bofonge, og da han ei bræbte ham med Tomohaken, som han kunde have gjort, men skaanede hans Liv mod det halve af hans Land i Løsepenge, hændte det sig, at alle hans Koner, 3000 i Tallet, droge ind i min Faders Land for at udfri deres Husbond, og de vandt i Slaget og udfriede ham, slog min Fader ihjel og førte de fleste af mine Brødre og Søstre bort som Fanger. Jeg var da ti Aar, og blev solgt til en Blank i et hollandsk Fort. En af mine Brødre blev solgt til en Konge, hvis Land der grændsede til dette Fort. Han forelskede sig i en af denne Konges Døtre. Min Broder var da 17 og hans Elskede 14 Aar, og hendes Fader 80 Aar. Jeg stod ofte paa Fortets Mure og hørte min Broder synge om sin Kjærlighed, imens han plantede Mais i Markerne. Jeg kan endnu huske hans Bise, der sagtens ikke vil more min blanke Ven, Paul Rudsk at høre:

Min Blomst, jeg elsker dig,
 Ha ha! mit Hjerte brænder mig.
 Hør mit Suk, see min Taare,
 Kom, kom din Ven at kaare.
 Min Blomst, jeg elsker dig,
 Jeg veed du elsker mig —
 Vi vil fly til vilden Drk,
 Vi vil fly til Skoven mørk! —

Saaledes vilde nu de Blankes Kongesøn ikke

synge for sin Elskovs Pige, men det er dog muligt, at hvis den blev trykt i Kjøbenhavn, vilde een eller anden af mine blanke Elskerinder der synge den til min Erindring. Den gaaer til alle Melodier, og den der har en Smule Geni, kan strax sætte den i Musikk. Men Neger Martin svarede sin Broder saaledes fra Fortets Mure:

Tag dig iagt for Kobberlangen,
 Hans Speidere forstaae nok Sangen.
 Sulama, din arme Møe
 Vil Tyrannen lade døe,
 Og jer begge oversave,
 Eller levende begrave.

Men min Broder vilde ikke følge Neger Martins broderlige Advarsel. Han ilte til sin Piges Hytte, hvor hun sank i hans Favn; derpaa tog hun sin Kalabas, der er en Slags Frugt af en Hattepuls Størrelse, over hvis gjennemskaarne Midte er spændt en Blære, hvorpaa der er sat en lang krum Stang, paa hvilken er en Streng, men som vi Sorte forstaae at aflukke de skjønne Toner. Min Broder satte sig under et stort Bananestræ, imens Sulama dandsede og spillede for ham og fangede de udsprungne Blomster af Bananestræet, som han fastede til hende. Men saa kom sex Negere og bandt deres Hænder paa Røggen, andre tolv Negere grove to Grave af en Dybde som rækker til Menneffets

Bryst, og i disse to Grave sadde de min Broder og Sulama ligeover for hinanden. Da svoer jeg ved alle Guder, at jeg vilde frelse min Broder og hans Pige. Jeg bad den hollandske Chef paa mine Knæ, at skyde Kongens Huus i Brand og befrie de to berude. Men han svarede: Du Daare! hans hele Huus bestaaer kun af fire til otte Kokostræer, som Toppen er hugget af og behængt med Bananasblade *)! og saa døde min Broder og Sulama derude paa den vilde Hede. Da ønskede Neger Martin at kunne fly langt ud i Verden til de gode Blanke Land.

Kort Tid derefter kom der et Skib fra Europa, for at handle med den sorte Konge. Kaptainen kjøbte Guldstov og Elfenbeen, og da Handelen var sluttet, gjorde Kaptainen et stort Gilde for Chefen paa Fortet og den sorte Konge. Mey fulgte min Herre, for at staae bag hans Stol, for at jage Fluor og Myg bort fra ham med et Palmeblad. Her saae en Supercargo rødt, fik stor Lyst til mig, og kjøbte mig for to Thekasser og en engelsk Bøsse. Det morede meget de Blanke at see Kongen spise med to Vinde, istedet for Kniv og Gaffel. Derpaa dandsede Kongen saaledes, som Skib er mellem Neger Martins sorte Brødre; ved hvert Spring og Bevægelse stod hans

*) Disse Blade ere tre til fire Ulen i Omkreds.

øverste Minister med et lille Spejl i Haanden og viste Kongen hans egen Skikkelse, der saa er Skik mellem Neger Martins sorte Brødre, og holdt følgende Tale til ham: Du er en stor Mand, Du er en viis Mand, Du er klog og skøn, Du er en Broder til Maanen og beslægtet med Solen. For din Skyld blev alle Stjernerne skabt, Du er en meget lærd Mand! Du synes endnu at være meget ung, maaskee du aldrig døer, og hvis du skal døe, da ønsker din ydmygte Slave, at det maa ske i Krigen paa dine Fienders Liig, saa skal du blive begravet med alle dine Baaben, og alle de røgede Hænder af dine slagne Fiender skal blive lagt i Graven ved din Side.

Efter en Seilads af tre Maaneder kom vi til Madera. Her døde min Herre og men blev solgt til en ung Dansker, som reiste til St. Croix i Vestindien. Kjære Paul Kubst! jeg kan ikke beskrive dig, hvor kjær min Herre blev mig Dag for Dag. I blanke Slaver veed det ikke, og I kan ikke begribe hvor høit en stakkels Neger kan elske sin Herre. Jeg lyttede efter hans Vandedræt paa mine Knæ, da han var syg, og rakte ham den velgjørende Medicin, og derfor skænkede han mig min Frihed da han kom sig, lod mig undervise i den lutherske Religion, i Læsning og Skrivning og i Daaben give Navnet Martin, thi før hed din Ven Sojaku. Jeg gjorde en lang Reise med ham til Paris, London og Kjøbenhavn, der varede to Aar.

Da vi kom tilbage til Vestindien igjen, havde St. Croix faaet en nye Gouvernør i Hr. von Scholten. Alt er nu bleven forandret her til det bedre, som jeg skal fortælle dig lidt om. Hvad en god Mand kan gjøre til et Lands Vel, naar han har Magten ihænde, og Lyst og Evne, det saae jeg her; derfor skal Gouvernørens Erindring leve, ikke i det forgjængelige Marmor, som men Neger Martin ikke bryder mig stort om, men i alle taknemmelige Sortes og Blankes Hjerter. Den store Gjestfrihed og

Velvillie, hvormed enhver modtages i Gouvernørens Huus, har forskaffet de Danske velvillige Venner, der i Tilfælde af Dyrer eller Dverfsald ville vove alt for dem. Neger Martins sorte Brødre ere heller ikke længer Slaver, de ere Tjenestefolk, saaledes byder Gouvernøren i Kongens Navn, og selv foregaaer han dette med et Exempel, der ofte har glædet den fattige Neger Martin. Derfor vil du ingen Slaver see her, hvis du engang kom herover. Forhen kunde Plantørerne ikke faae Penge nok til deres Told for Sukkere, som de sendte hjem til Danmark; nu kan enhver Mand her fortælle dig om, hvorledes Gouvernøren har udvirket, at Tolden betales i Kjøbenhavn, og derved viist sig som en rebelig Embedsmand, der foragter den Svig hans Formænd maaskee have høstet af. Men kunde fortælle dig meget, min gode Ven, som vidner om Kongen af Danmarks og Gouvernørens Velvillie for vi arme Sorte, og gjerne gad jeg underholdt mig mere med dig herom; men jeg kan sagtens tænke, at du troer Vestindien er saa omtrent som Sjælland, og at det gaaer ikke stort anderledes til herovre, end paa din D. Men hvis du engang vil gjøre en Reise herover, saa skal du finde, at der vel er Forskjel, thi her feer du store Plantager af Sukkerør, istedet for de gulgule Kornagre hos dig, og her vil du finde Neger Martins sorte Brødre og Søstre dyrke disse Plantager, istedet for dine sjællandske Bønder, og du vil her see Skarer af bredbladede Træer, der beboes af skjøntfarvede Fugle og forunderlige Dyrarter, istedet for dine mørkbladede Bøgeskove — men, kjære Ven! vi ere ogsaa her fri Folk og have det nu saaledes, at vi ikke misunde eder herovre, og det takker vi vor gode Gouvernørs Mennekelighed for.

Vær forresten hilset fra din sande Ven, og glent ikke at hilse den blaasjede Maren Husholderffe fra hendes gamle Ven.

Neger Martin.

